

До спеціалізованої вченої ради
Д 26.007.03 у Національній академії
внутрішніх справ

ДП-680, м. Київ, пл. Соломянська, 1

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата юридичних наук, доцента Гаврилішина
Анатолія Петровича на дисертацію Безногих Володимира Сергійовича
«Кримінальна відповідальність за використання коштів, здобутих від
незаконного обігу наркотиків: порівняльно-правове дослідження»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за
спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та криминологія;
кримінально-виконавче право

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Тема
представленого дисертаційного достатньо актуальною, складною і
практично важливою. Вона обумовлюється тим, що привабливість високої
надприбуткованості від заняття наркобізнесом призводить до вчинення
різних видів кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом
наркотиків, що є однією з реальних і потенційних загроз національної
безпеки України та належать до глобальних проблем сучасності.

Важливим компонентом стратегії протидії незаконному обігу
наркотиків правоохоронними органами нашої держави є реалізація заходів,
спрямованих на своєчасне виявлення, припинення використання та
конфіскація коштів, здобутих від такої протиправної діяльності, і мінімізація
можливості їх використання у легальному обігу (бізнесі) та побуті, а також
недопущення підкупу правоохоронців та інших представників органів влади.
Такі підходи у боротьбі з організованою злочинністю та наркобізнесом
визнані ефективними на міжнародному рівні, тому криміналізація
використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, у
законодавстві України про кримінальну відповідальність має бути

БРСДЗ НАВС		
Бх. №	2759	
22	06	20 18 р.
кількість аркушів:		
осн. док.	15	додаток —

погодженою з вимогами міжнародних документів, до яких приєдналася наша держава. Важливим компонентом цього є необхідність вдосконалення існуючих норм кримінального законодавства України. У цьому контексті важливим є узагальнення наукових ідей і підходів, що сформувалися у іноземних державах, до створення якісно нового кримінально-правового механізму протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків. Крім того, потребує уніфікації законодавства України про кримінальну відповідальність із законодавством європейських держав, що є важливою обставиною у зв'язку з реалізацією курсу на входження України до Європейського Союзу, що дозволить реформувати кримінально-правову політику у протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків.

Ступень обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформованих у дисертації. У роботі достатньо чітко сформульовано мету і завдання дисертаційного дослідження. Автор вдало вибрав методологічний інструментарій, адекватний обсяг і предмет дослідження. Наукові положення, висновки й рекомендації, сформульовані дисертантом, у своїй більшості є обґрунтованими і переконливими. При їх обґрунтуванні використано широке коло наукових джерел, зокрема аналіз кримінального законодавства 30 країн та 19 рішень Європейського суду з прав людини. Наукові джерела проаналізовано та викладено з аргументацією власного підходу до тих чи інших положень, висновків чи пропозицій їх авторів.

Судячи зі змісту рецензованої роботи, аналізу піддаються головні проблемні питання досліджуваної тематики, а саме: визначено теоретико-прикладні передумови проведення дослідження кримінальної відповідальності за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, у порівняльно-правовому аспекті (підрозділі 1.1.); з'ясовано передумови та становлення міжнародно-правового регулювання і національного законодавства з протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків (підрозділ 1.2.); встановлено генезу

кримінального законодавства з протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, іноземних держав (підрозділ 1.3.); здійснено кримінально-правове порівняння об'єктивних та суб'єктивних ознак використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, в Україні та іноземних державах (підрозділи 2.1. – 2.4.); досліджено зміст кваліфікуючих та особливо кваліфікуючих ознак використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, в Україні та іноземних державах (підрозділ 3.1.); визначено види і межі покарання за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, в Україні та іноземних державах (підрозділ 3.2.); досліджено основні напрями вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, з урахуванням позитивного іноземного досвіду (розділи 2-3).

Виклад матеріалу в такій логічній послідовності дозволив здобувачу, з одного боку, зосередитись на найголовніших проблемах дослідження, з іншого – у повному обсязі розв'язати поставлені завдання, уникаючи повторень, відхилень від предмета і мети дослідження й інших огріхів, які іноді допускають дослідники через відсутність чітко визначеного напрямку наукової розробки теми. Проведена автором наукова розвідка майже у всіх визначених у завданнях дослідження проблем на засадах їх осмисленої систематизації і використання сучасних методів дослідження: порівняльно-правовий, історико-правовий, діалектичний, соціологічний системного аналізу, статистичний, логіко-юридичний, моделювання.

Про прискіпливу та потужну роботу автора над дисертацією свідчить наведена ним **емпірична база** дослідження, що містить, крім проаналізованог кримінального законодавства іноземних держав, систематизовані статистичні та аналітичні дані МВС України, Національної поліції України, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України та інших уповноважених органів щодо кількості вчинених злочинів, передбачених ст. 306 КК України за 1995–2017 рр.,

узагальнені результати вибіркового вивчення матеріалів 128 кримінальних справ за ознаками використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, розслідуваних органами досудового слідства у період 2004–2008 рр., 98 судових рішень Єдиного державного реєстру судових рішень, які винесено протягом 2013–2017 рр., а також результати анкетування 458 працівників підрозділів боротьби з незаконним обігом наркотиків м. Києва та 18 областей України.

У процесі дослідження автор використовувався власний досвід роботи дисертанта у підрозділах боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України.

Автор провів відповідну наукову роботу по підготовці дисертації, опрацював достатню кількість нормативно-правових актів з протидії використання коштів. У процесі роботи над дисертацією широко використовувалась література зі споріднених галузей права, у тому числі й зарубіжну, та інші літературні джерела.

Таке повне та всебічне використання емпіричного матеріалу допомогло дисертанту проаналізувати позиції та наукові концепції вчених, які вивчали та вивчають питання кримінальної відповідальності за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, висловити свій погляд, а також сформулювати висновки і пропозиції щодо удосконалення окремих норм законодавства України про кримінальну відповідальність.

Структура дисертації обумовлена логікою проблеми та завданнями дослідження. Вона дозволила авторові повністю охопити предмет дисертаційного дослідження, а рецензенту – прослідкувати авторський творчий задум, краще відчувати послідовність запропонованого дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, що включають дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (350 найменування) та семи додатків, а також цілком відповідає назві. Автореферат дисертації є

ідентичним її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження, їх оформлення відповідає встановленим вимогам.

Наукова новизна одержаних результатів, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, полягає в тому, що праця В.С. Безногих є однією з перших в Україні праць, присвячених питанням щодо кримінальної відповідальності за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, в Україні та іноземних державах. Системний порівняльно-правовий аналіз норм законодавства України та інших країн про кримінальну відповідальність за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, дозволили дисертантові сформулювати достовірні наукові положення, а також аргументувати низку наукових положень, які мають наукову новизну.

Запропоновані у дисертації положення та рекомендації спрямовані безпосередньо на розв'язання важливих науково-практичних завдань, що полягають у комплексному аналізі кримінальної відповідальності за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, в Україні та іноземних державах, а також формуванні на цій основі відповідних пропозицій, спрямованих на вдосконалення національних кримінально-правових норм, що охороняють суспільні відносини у сфері обігу наркотиків, зокрема автор:

доводить, що у кримінальному законодавстві більшості іноземних держав відсутні статті, які б передбачали відповідальність за відмивання коштів, здобутих від окремого виду злочинної діяльності, як, наприклад, незаконний обіг наркотиків. Так само, як і статті, які б криміналізували використання коштів на продовження окремого виду злочинної діяльності. Усвідомлюючи багатогранність діяльності організованої злочинності, зарубіжні законодавці побудували кримінальний закон таким чином, що він передбачає відповідальність за використання коштів для продовження злочинної діяльності, незалежно від якого злочину ці кошти були здобуті й незалежно від того, чи знає або усвідомлює це особа, винна у вчиненні цього

злочину. Це ж саме правило застосовується при приховуванні джерела злочинних доходів;

обґрунтовує можливість наближення кримінально-правових норм законодавства України до законодавства іноземних держав (Болгарія, Великобританія, Князівство Андорра, США тощо), які мають раціональні підходи до протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, з урахуванням результатів кримінально-порівняльного аналізу законодавства таких країн;

розробив періодизацію генези кримінального законодавства з протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, іноземних держав;

доводить, що, з огляду на законодавство про кримінальну відповідальність іноземних держав і матеріали правозастосовної практики в Україні всі злочинні дії, які націлені на відмивання (легалізацію) коштів, (зокрема, здобутих від незаконного обігу наркотиків), повинні кваліфікуватися за положеннями ст. 209 КК України. При цьому, виокремлюючи особливу небезпечність злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків, запропоновано розширити та уточнити перелік кваліфікуючих ознак частини 2 ст. 209 КК України, доповнивши їх наступним положенням: «або з доходами, здобутими від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів». При цьому автор пропонує ст. 306 виключити з КК України;

удосконалює теоретичне розуміння змісту безпосереднього об'єкта ст. 306 КК України та необхідності його віднесення до злочинів у сфері господарської діяльності виходячи з вивченої практики застосування законодавства іноземних держав, а також наукові позиції щодо: необхідності доповнення ст. 307 КК України кваліфікуючими ознаками у вигляді використання доходів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, з метою продовження незаконного збуту наркотиків, що сприятиме запобіганню та припиненню проявів системної, організованої наркозлочинності; можливості

притягнення особи за користування доходами злочинного походження, за умови, що сама особа не мала відношення до предикатних злочинів, але мала підозру або повинна була мати резонні підстави для підозри про те, що доходи здобуті злочинним шляхом або походять від злочину;

аргументує позицію, що існуюча диспозиція частини 1 ст. 306 КК України на сьогодні не відповідає вимогам практики протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, і за певних обставин завдає додаткове зайве навантаження на правоохоронні та судові органи у процесі з'ясування та доказування конкретного джерела кримінальних доходів;

обґрунтовує необхідність запровадження такого виду покарання, як штраф за вчинення злочинів, пов'язаних з використанням коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, а також недоцільність на сучасному етапі запровадження в Україні кримінальної відповідальності юридичної особи за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків.

Дисертаційне дослідження характеризується логікою побудови роботи, що відображається в його плані (структурі) і є підтвердженням того, що автор досить вдало обрав і всебічно розкрив обрану тему. У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено мету і завдання дослідження, його наукову новизну та розглянуто інші питання відповідно до діючих вимог.

Розділи і підрозділи завершуються узагальнюючими кількісно-якісними висновками, оцінкою обґрунтованості наукових положень та визначенням можливості подальшої розробки теми.

У першому розділі дисертації «Теоретико-правові та методологічні засади порівняльно-правового дослідження кримінально-правової протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків» автор зосереджує увагу на висвітленні передумов становлення та генези міжнародно-правового регулювання, кримінального законодавства України

та іноземних державах з протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків.

Зокрема, автором розкриваються теоретико-методологічні передумови проведення порівняльно-правового дослідження кримінальної відповідальності не лише використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, а й кримінально-правової протидії легалізації (відмивання) отриманих злочинним шляхом коштів (шляхи та способи вчинення злочину, правові, організаційні та практичні аспекти і основи протидії), а також досліджує думки науковців, які здійснювали порівняння міжнародного, зарубіжного та вітчизняного законодавства з протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків (стор. 25-32). Дисертант цілком справедливо відмічає, що проблемі порівняльно-правового дослідження протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, у сучасній науці кримінального права майже не приділяється увага, на сьогоднішній час не було опубліковано жодного ґрунтовного наукового дослідження з даного питання.

На основі всебічного аналізу законодавства України про кримінальну відповідальність за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, дисертант обґрунтовує недосконалість такого правового регулювання вищерозглянутої проблеми (стор.50-55).

Заслужують на увагу проведена автором детальна генеза законодавств США та Великобританії, які були першопочатківцями з протидії відмиванню коштів, отриманих від незаконного обігу наркотиків, і у подальшому ініціювали створення системи міжнародно-правового регулювання у цьому напрямі (стор. 29-44).

Основними результатами другого розділу є сформовані за результатами аналізу загальні засади настання кримінальної відповідальності за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, в Україні та іноземних державах, обґрунтовані пропозиції щодо

необхідності об'єднання окремих положень диспозиції ст. 306 КК України зі ст. 209 КК України.

Дисертантом зазначається, що у більшості проаналізованих кримінальних законодавств іноземних держав практично відсутня спеціальна правова норма, яка встановлює відповідальність за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків. Предмет злочинного посягання (доходи, здобуті від незаконного обігу наркотиків) в іноземних країнах був розширений та замінений на доходи, вже здобуті від вчинення будь-якої злочинної діяльності.

У той же час автором у розділі підкреслюється, що предмет злочинного діяння ст. 306 КК України (кошти та майно) має свої особливості, а саме вони повинні бути: а) здобуті зі спеціального джерела – від незаконного обігу наркотиків; б) використані лише з відповідною метою (розміщення у банках, на підприємствах, в установах, організаціях та їх підрозділах або використання таких коштів для придбання об'єктів, майна, що підлягають приватизації, чи обладнання для виробничих чи інших потреб, або використання таких доходів (коштів і майна) з метою продовження незаконного обігу наркотиків). Автором підкреслюється, що наявність такого симбіозу форм ускладнює застосування статті й дещо змінює реальну мету застосування зазначеної норми статті 306 КК України, що потребує внесення відповідних змін до законодавства України про кримінальну відповідальність.

Заслугою автора є те, що ним не лише доводиться необхідність внесення відповідних змін у законодавство України про кримінальну відповідальність, а й обґрунтовуються пропозиції на підставі вивченого досвіду застосування кримінального законодавства у відповідність до вдалих практик іноземних держав з розвиненим механізмом протидії використанню коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків. Позитивним в роботі є підготовлені відповідні пропозиції до Кримінального кодексу України, які, до речі, були схвалені Комітетом Верховної Ради України з питань

законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності. Запропонована автором інтеграція ст. 306 у ст. 209 КК України дозволить розглядати форми використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, пов'язані з фінансово-економічною діяльністю в рамках VII розділу Кримінального кодексу «Злочини у сфері господарської діяльності».

Важливість отриманих дисертантом даних підтверджуються результатами проведеного опитування 458 працівників правоохоронних органів (стор. 118-119), з яких 98,9 % погодились з тезою, що використання коштів для продовження незаконного обігу наркотиків, являє собою елемент складної форми злочинної діяльності, націленої лише на збут наркотиків, яку можна визначити як злочинний промисел або наркобізнес. При цьому 98,2 % опитаних розділяють тезу про можливість розглядати використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків для продовження злочинної діяльності, не як окреме злочинне діяння, а як кваліфікуючу ознаку до злочинного діяння у формі збуту наркотичних засобів і психотропних речовин, передбаченого ст. 307 КК України.

Розглядаючи у третьому розділі питання щодо спеціальних засад настання кримінальної відповідальності за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, в Україні та іноземних державах, дисертант наголосив на необхідності усунення дисбалансу великих розмірів частини 2 ст. 306 КК України (двісті та більше неоподатковуваних мінімумів доходів громадян) і частини 2 ст. 209 КК України (суму, що перевищує шість тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян) шляхом інтеграції ст. 306 у ст. 209 КК України із застосуванням санкцій останньої (стор. 163-164).

Дослідивши зміст кваліфікуючих та особливо кваліфікуючих ознак використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, в Україні та іноземних державах та беручи до уваги, що використання коштів для продовження незаконного обігу наркотиків має усі ознаки (організованої) системної злочинності, автором цілком вірно запропонував доповнити

частину 3 ст. 307 КК України новою кваліфікуючою ознакою «з використанням доходів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів».

Виходячи з того, що дії злочинця мають корисливий, економічно обґрунтований характер, направлені на примноження та приховування статків, здобутих незаконним шляхом, правова норма кримінального закону повинна у першу чергу сприяти не лише на викриття та припинення використання коштів, здобутих, зокрема, від незаконного обігу наркотиків, а й конфіскації зазначених доходів. Автор підкреслює, що в кримінальному законодавстві іноземних держав поряд з позбавленням волі широко використовується покарання у виді конфіскації майна та штрафів – що потребує внесення відповідних змін до КК України (стор. 174-183).

Заслуговує на увагу аргументація автором положень, що жорсткі санкції обмежують можливості слідчих і судових органів у схиленні злочинця до співпраці у попередньому та судовому слідстві, яке в свою чергу має бути направлено на виявлення незаконних статків, а по можливості і добровільну їх видачу. Крім того, такий підхід до визначення кримінальної санкції йде в супереч концепції реформування Кримінального процесуального законодавства, в якому передбачається угоди про визнання винуватості між злочинцем та прокурором.

Враховуючи викладене автор пропонує у разі інтеграції положень ст. 306 у ст. 209 КК України наступним кроком щодо її удосконалення визначає включення окремої частини, яка б вводила положення про звільнення від покарання за умови сприяння розкриттю злочинів і добровільної видачі доходів, здобутих від злочинної діяльності, або встановлення місця їх зберігання.

У висновках дисертант підсумувала та сформулювала найбільш суттєві результати і положення дисертаційного дослідження.

Необхідно підкреслити, що положення, висновки і рекомендації, які містяться у дисертації, достатньою мірою науково обґрунтовані та базуються

на достовірних емпіричних даних. Результати дослідження доповідались на науково-теоретичних та науково-практичних конференціях.

Положення та висновки, сформульовані в дисертації, окрім теоретичного, мають також *практичне значення* і можуть бути використані у *законотворчій діяльності* – при вдосконаленні положень КК України про відповідальність за злочини, пов'язані з використанням коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків (лист Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності від 18 липня 2017 р. № 04-18/12-1363); *практичній діяльності* – в системі службової підготовки підрозділів протидії наркозлочинності Національної поліції України (акт впровадження Департаменту протидії наркозлочинності Національної поліції України від 14 квітня 2017 р.); *науково-дослідній діяльності та освітньому процесі* – для подальшої розробки теоретичних та прикладних питань щодо кримінальної відповідальності за використання коштів, отриманих від незаконного обігу наркотиків, при викладанні курсів «Кримінальне право України», «Теорія кваліфікації злочинів», а також у рамках підготовки та підвищення кваліфікації працівників Національної поліції України (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 6 листопада 2017 р.).

Положення дисертації відображено у 16 наукових публікаціях, серед яких дев'ять статей у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук; одна стаття - у міжнародному виданні; шість тез доповідей, опублікованих у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Дисертація написана літературною, лаконічною мовою, виклад змісту логічний і послідовний, бібліографічний апарат оформлено відповідно до державних стандартів.

Оцінюючи рецензовану роботу в цілому позитивно, не можна не звернути увагу на висновки і твердження, що викликають сумніви і можуть слугувати підґрунтям дискусії.

1. Робота базується на серйозній і різноманітній емпіричній базі, яка включає в собі, зокрема, узагальненні результати вибіркового вивчення матеріалів 128 кримінальних справ за ознаками використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, розслідуваних органами досудового слідства у період 2004–2008 рр. Але, узагальнюючі кримінальні справи, автор визначився лише періодом у 2004-2008 роки, і не брав до уваги кримінальні справи та кримінальні провадження у подальші роки. Хотілося отримати пояснення з даного приводу.

2. Диспозиція статті 306 КК України передбачає кримінальну відповідальність за вчинення злочинних діянь, поряд з наркотичними засобами, психотропними речовинами, їх аналогами та прекурсорами, одночасно з отруйними чи сильнодіючими речовинами або отруйними чи сильнодіючими лікарськими засобами. Разом з тим у дисертації В.С. Безногих розглядає законодавство України про кримінальну відповідальність та кримінальне законодавство іноземних держав, де предметом виступають лише наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги та прекурсори. Хотілося почути думку автора, чому ним не розглядаються у дисертації отруйні чи сильнодіючі речовини або отруйні чи сильнодіючі лікарські засоби.

3. На сторінці 20 дисертації та сторінках 5-6 автореферату дисертант зазначає, що дістало подальшого розвитку положення про суб'єкт злочину, пов'язаного з використанням коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків, яким, виходячи з положень кримінального законодавства іноземних держав, в окремих випадках може бути юридична особа. Обґрунтовано недоцільність на сучасному етапі запровадження в Україні кримінальної відповідальності юридичної особи за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків. Враховуючи, що частиною першою статті 96-3 КК України передбачається кримінальна відповідальність юридичних осіб, зокрема за вчинення злочинів, передбачених статтею 306 КК України, хотілося отримати думку автора з цього приводу. При цьому

робота тільки виграла, якщо б автор висвітлив інші наукові концепції та провів наукову дискусію стосовно можливості запровадження відповідальності юридичних осіб за участь у використанні (легалізації, відмиванні) коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків.

4. У пункті 9 висновків до автореферату та дисертації автор зазначає, що у разі інтеграції положень ст. 306 у ст. 209 КК України наступним кроком щодо її удосконалення має стати включення окремої частини, яка б вводила положення про звільнення від покарання за умови сприяння розкриттю злочинів і добровільної видачі доходів, здобутих від злочинної діяльності, або встановлення місця їх зберігання, що підтверджується зарубіжним досвідом. Разом з тим пропозицій до Кримінального кодексу України із зазначеного питання ним у дисертації не подаються.

5. Дещо формальними і поверхневими є висновки по розділах та в цілому до дисертації. Зазвичай, у науці вироблені формалізовані стандартні вимоги щодо змісту цих структурних підрозділів дисертації, які варто було б дисертанту використати при підготовці даної наукової роботи. Зокрема, у висновках застосовуються такі ключові слова, як «встановлено», «доведено», «сформульовано», «запропоновано», «визначено» тощо.

Вказані дискусійні положення в цілому не впливають на загальне позитивне враження щодо змісту та важливості дослідження, оскільки більшість із них належить до спірних питань і не торкаються основних, концептуальних положень дисертації.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що рецензована дисертація Безногих Володимира Сергійовича «Кримінальна відповідальність за використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків: порівняльно-правове дослідження», є працею, що виконана на достатньому теоретичному рівні, має самостійний характер, з посиланням на наукові дослідження, яка оформлена належним чином. Тема дисертації надзвичайно актуальна, окремі сформульовані автором висновки і рекомендації – достатньо аргументовані, характеризуються науковою новизною і мають не

лише теоретичне, а й практичне значення. Автореферат дисертації відповідає її положенням. Зміст дисертації у повній мірі розкриває тему роботи і є завершеним науковим твором.

Дисертація Безногих Володимира Сергійовича відповідає вимогам, що ставляться до кандидатських дисертацій (зокрема, пунктам 9, 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567), а її автор на основі публічного захисту заслуговує присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право.

Офіційний опонент:

доцент кафедри кримінального права
та кримінології Університет державної
фіскальної служби України,
кандидат юридичних наук, доцент
«22» червня 2018 року



П. Гаврилiшин

